

APSTIPRINĀTS
Cesvaines novada domes
2018. gada __. _____ domes sēdē Nr. __,
lēmums Nr. __

Uzraudzības pārskats par Cesvaines novada attīstības programmas 2012. - 2018. gadam

īstenošanu 2017.-2018. gadā

Sagatavoja: Cesvaines novada domes teritorijas plānotāja

CESVAINE, 2019

SATURS

Saturs.....	2
Izmantotie saīsinājumi.....	3
Ievads	4
1. Cesvaines novada attīstības vispārējs raksturojums	5
2. Cesvaines novada attīstības programmas 2012. - 2018. gadam īstenošanas attīstība	6
2.1. Cilvēkresursi.....	6
2.2. Dabas resursi	8
2.3. Tehniskā infrastruktūra.....	9
2.4. Pašvaldības pārvalde	9
2.5. Uzņēmējdarbības vide	11
2.6. Izglītība.....	12
2.8. Kultūra, sports un aktīvā atpūta.....	15
3. Vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas radītāju izvērtējums.....	16
4. Investīciju plāna īstenošanas progress.....	18
Secinājumi un priekšlikumi.....	21
Informācijas avoti.....	22

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

CSDD - Ceļu Satiksmes Drošības Direkcija

CSP - Centrālās statistikas pārvalde

ERASMUS+ - Eiropas Savienības programma izglītības, mācību, jaunatnes un sporta jomā

LAD – Lauku atbalsta dienests

LDC – Lauksaimniecības datu centrs

LIZ – lauksaimniecībā izmantojamā zeme

LVĢMC - Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

RAIM - Reģionālās attīstības indikatoru modulis

TIC – tūrisma informācijas centrs

VKKF - Valsts Kultūrkapitāla fonds

VKPAI – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

VRAA - Valsts reģionālās attīstības aģentūra

IEVADS

Cesvaines novada Attīstības programma 2012. – 2018. gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments.

Cesvaines novada Attīstības programmā ir ietvertas šādas nodaļas:

1. Cesvaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas pamatelementi;
2. Rīcības programma 2012. - 2018. gadam;
3. Attīstības programmas uzraudzības kārtība;
4. Cesvaines novada attīstības prioritāšu saskaņotību ar nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm.

Cesvaines novada Attīstības programmas 2012. - 2018. gadam gala redakcija apstiprināta ar Cesvaines novada domes 15.11.2012. lēmumu Nr. 16, vienlaicīgi apstiprinot arī Cesvaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2012. - 2024. gadam.

Cesvaines novada Attīstības programmā 2012. - 2018. gadam ir noteikta Cesvaines novada attīstības vīzija, ilgtermiņā sasniedzamie mērķi, kā arī noteiktas ilgtermiņa prioritātes un rīcības virzieni.

Cesvaines novada ilgtermiņa mērķu sasniegšanu paredzēts veikt, īstenojot 20 uzdevumus atbilstoši 3 izvirzītajām vidēja termiņa attīstības prioritātēm.

Efektīvas pārvaldības pamatā ir uzraudzība un novērtēšana konkrētā laika posmā. Uzraudzības ietvaros tiek izvērtēta noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanas pakāpe, kas sasniegta īstenojot politiku, ieguldot resursus, kā arī ārējās vides faktoru ietekmē. Lai konstatētu pārmaiņas novada ekonomiskajā, sociālajā un vides situācijās, parādītu pašvaldības darbības progresu, noteiktu, vai Cesvaines novada Attīstības programma 2012. - 2018. gadam tiek īstenota kā plānots, tika izstrādāts uzraudzības pārskats.

Šis ir ceturtais Attīstības programmas 2012. - 2018. gadam uzraudzības pārskats. Attīstības programmas uzraudzības pārskatam ir informatīvs un analītisks raksturs.

Pārskatu sagatavoja Cesvaines novada domes teritorijas plānotāja, izmantojot informāciju no citām pašvaldības struktūrvienībām, apkopojot informāciju no dažādiem valsts reģistriem un datu bāzēm, un cita veida informāciju.

Komentārus un ieteikumus par pārskata pilnveidošanu var iesniegt Cesvaines novada domes teritorijas plānotājam: tālr. 648 52715, e-pasts: ramonai.vucanei@cesvaine.lv.

1. CESVAINES NOVADA ATTĪSTĪBAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Cesvaines novada attīstības līmeņa indekss 2017. gadā, salīdzinot ar rādītāja vērtību bāzes gadā, ir nedaudz palielinājies un vieta Latvijas attīstības indeksa rangā ir palielinājusies no 82. vietas uz 79. vietu. Attīstības indeksa palielināšanos galvenokārt veicināja bezdarba līmeņa samazināšanās.

Cesvaines novadā 2017. gadā aktivizējusies uzņēmējdarbība, par ko liecina iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju palielināšanās, bezdarba līmeņa samazināšanās. Katru gadu Cesvaines novadā tiek reģistrēti vairāki uzņēmumi dažādās nozarēs.

1.1. tabula. Cesvaines novada attīstības pamatrādītāju izvērtējums

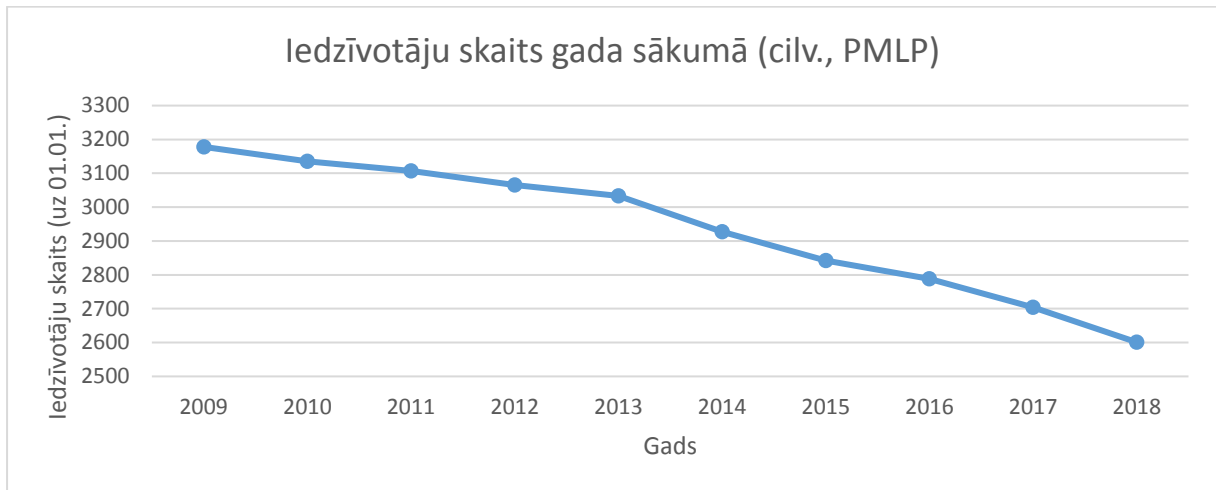
Nr.	Rādītājs	Rādītāja vērtības bāzes gads	Rādītāja vērtība bāzes gadā	Vēlamā attīstības tendence 2018. gadā	Rādītāja vērtība 2018. gadā	Rādītāja vērtība 2017. gadā	Datu avots
1.	Teritorijas attīstības līmeņa indekss	2013.	-0,757	↗		-0,348	VRAA
2	Teritorijas attīstības indeksa rangs	2013.	85.vieta	↗		79.vieta	VRAA
3.	Iedzīvotāju skaits gada sākumā	2011.	3 107	↗	2601	2 704	PMLP
4.	Demogrāfiskā slodze	2011.	526	↘	580	565	CSP
5.	Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	2011.	-6	↗		-62	CSP
6.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju	2011.	270,01 EUR	↗		4448,41 EUR	RAIM
7.	Bezdarba līmenis (%)	2011.	11,30	↘		10,4	NVA
8.	Izglītojamo skaits	2011./2012. m.g.	553	↗		434 (2016./2017. m.g.)	Pašvaldības izglītības iestādes
9.	Reģistrētie uzņēmumi uz doto gadu	2011.	173	↗	178	175	Lursoft

Apzīmējumi: *sarkana krāsa* - tendence pasliktinās; *zaļa krāsa* - tendence uzlabojas; *melna krāsa* - rādītājs palicis nemainīgs.

2. CESVAINES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2012. - 2018. GADAM ĪSTENOŠANAS ATTĪSTĪBA

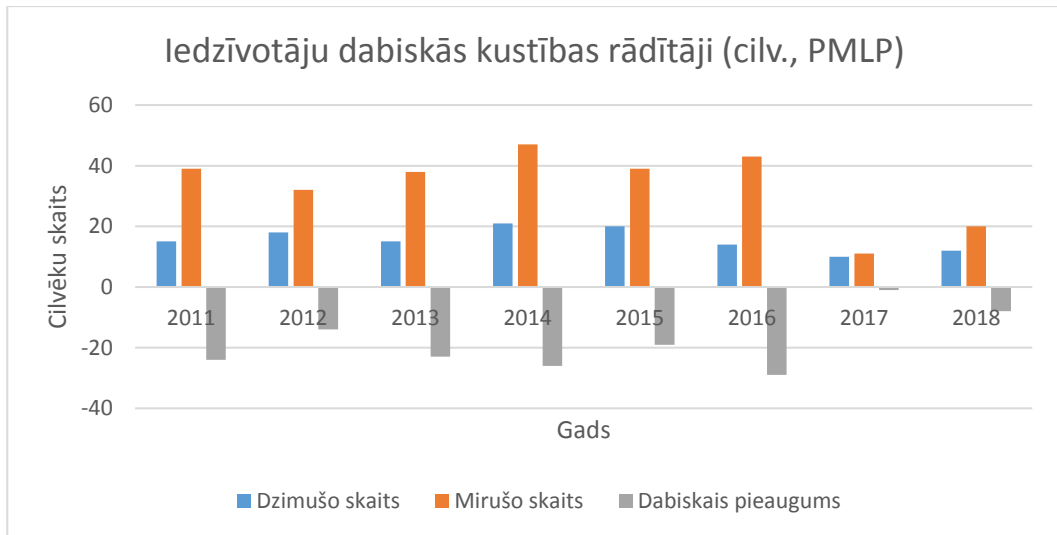
2.1. Cilvēkresursi

Pēdējos gados Latvijā vērojama kopējā iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Iedzīvotāju skaits samazinās arī Cesvaines novadā. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Cesvaines novadā 2018. gada 1. janvārī dzīvoja 2601 iedzīvotājs. Kopš 2009. gada kopējais Cesvaines novada iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 577 personām.

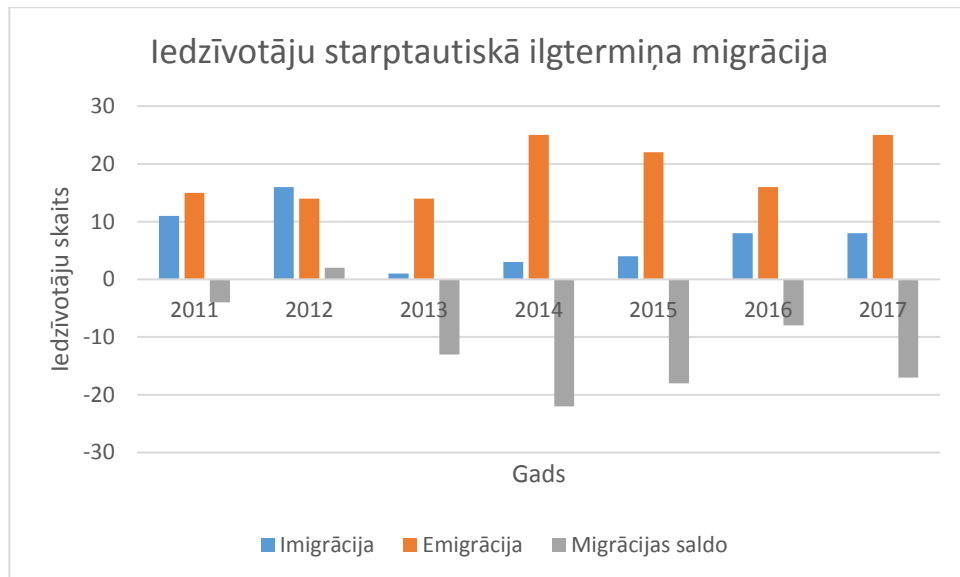

2.1.1. attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika 2009. – 2018. g. (uz katra gada 1. janvāri) (Avots: PMLP)

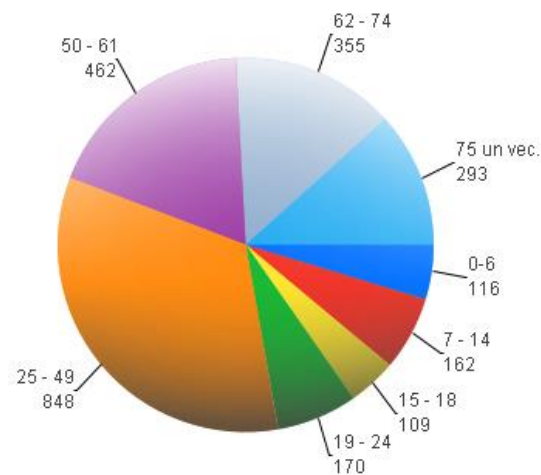
Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem 2017. gadā Cesvaines novadā iedzīvotāju skaitu papildinājuši 10 jaundzimušie, bet miruši 11 iedzīvotāji. 2018. gadā Cesvaines novadā iedzīvotāju skaitu papildinājuši 12 jaundzimušie, bet miruši 20 iedzīvotāji. Cesvaines novadā dabiskais pieaugums no 2011. gada līdz 2015. gadam ir bijis negatīvs. Tas skaidrojams ar zemo dzimstības līmeni, kuru savukārt ietekmē iedzīvotāju skaita samazināšanās. Salīdzinot ar 2011. gadu, dzimstība Cesvaines novadā ir samazinājusies par trijiem jaundzimušajiem, reģistrētais mirušo skaits samazinājies par 20 cilvēkiem.

2.1.2. attēls. Iedzīvotāju dabiskās kustības rādītāji 2011. – 2018. g. (Avots: PMLP)

2.1.3. attēls. Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija 2011. – 2017. g. (Avots: CSP)

2.1.4. attēls Iedzīvotāju skaits pa vecumgrupām Cesvaines novadā (PMLP)

Pēc iedzīvotāju vecumstruktūras ir novērojams, ka lielākā daļa ir darbaspējīgo iedzīvotāju, tomēr apkopojot pirmspensijas un pensijas vecuma struktūru ir novērojama, sabiedrības novecošanās.

2.2. Dabas resursi

Pēc 2010. gada Lauksaimniecības skaitīšanas rezultātiem (atjaunināti 11.10.2013.) Cesvaines novadā bija 6 271 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, t.s., 2 948 ha – aramzeme, 2 695 – sējumi, 1 ha – zemenes, dekoratīvās kultūras un dēstu audzētavas, 1 ha – siltumnīcas, 252 ha – papuves, 27 ha – ilggadīgie stādījumi, 84 ha – piemājas dārziņi, 3 211 ha – pļavas un ganības, 2 233 ha – izmantotās pļavas un ganības, 978 ha - pļavas un ganības, kuras neizmanto produkcijas ieguvei, bet tiek uzturētas labā lauksaimniecības un vides stāvoklī un par kurām saņem platību maksājumus.

Kopējā LIZ platība 2017. gadā bija 7998,4 ha, bet 2016. gadā bija 7969,7 ha un 2015. gadā 7931 ha. Salīdzinot ar 2015. gadu, kopējā LIZ platība novadā ir nedaudz palielinājusies. Nekoīto LIZ platība ir samazinājusies par 463,6 ha. To varētu skaidrot ar lauksaimniecības attīstību novadā. Neapstrādātās zemes potenciāli varētu izmantot lauksaimniecībā un tās produktu pārstrādē un ražošanā.

LVĢMC derīgo izrakteņu krājumu bilancē par 2018. gadu bija iekļautas 2 atradnes, kuras 2017. gadā tika izmantotas. 2015. gadā no krājumu bilances izslēgta atradne “Kraukļi”.

2.2.1. tabula. Cesvaines novadā izmantojamo derīgo izrakteņu atradnes
(Avots: LVĢMC)

Nr.	Atradne, iecirknis	Uzņēmēj sabiedrība, izmantošanas licences (atļaujas) numurs un izsniedzējs	Izmantošana	Izpētes veicējs un gads, akceptētie krājumi	Krājumi 2014. gada 1. janvārī, tk., m ³	Krājumi 2018. gada 1. janvārī, tk., m ³
2.	Lāči	ZS "Lāčīši" Atļauja Nr. 1 2010.10.22. - 2020.10.06. Cesvaines novada dome	Būvniecībai, ceļu būvei un remontam	SIA "Geotech" 2010		
				Smilts-grants		
				A – 162.50	-	142.56
				N - 0.00	-	0.00
				Smilts		
				A – 83.80	-	83.80
			N - 0.00	-	0.00	
3.	Olgas purvs	SIA "Cesvaines kūdra" Licence Nr. 8/177 2000.09.27. - 2025.07.31. Valsts ģeoloģijas dienests	Lauksaimniecībai	Ļeņingradas KRIPI 1962		
				J.Nusbaums 2008		
				A – 8774.21	-	8554.59
			N – 0.00	-	0.00	

Izpētītie (A kategorija), novērtētie (N kategorija)

2.3. Tehniskā infrastruktūra

Autoceļi

Pēc CSDD datiem Cesvaines novadā 2018. gadā notikuši 6 ceļu satiksmes negadījumi, no tiem 1 ceļu satiksmes negadījumi ar cietušajiem (1 ievainotie). Kopumā situācija uz novada ceļiem ir apmierinoša. Autoceļu uzlabošana varētu samazināt ceļu satiksmes negadījumu iespējamību.

Autoceļu un ielu garums Cesvaines novadā pēdējos gados ir nemainīgs. Valsts autoceļu garums ir 52,2 km, pašvaldības autoceļu garums ir 187.8km, pašvaldības ielu garums ir 23,1 km, asfaltbetona un citi bitumizētie segumi – 15.07km, šķembu un grants segumi – 172.7 km.

Ūdenssaimniecība

Ūdenssaimniecības pakalpojumus novadā sniedz SIA “Cesvaines komunālie pakalpojumi”, kas nodrošina ūdens ieguvī, uzkrāšanu un sagatavošanu lietošanai līdz padevei ūdensvada tīklā, ūdens piegādi no padeves vietas ūdensvada tīklā līdz pakalpojuma lietotājam, kā arī notekūdeņu savākšanu un novadīšanu līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, notekūdeņu attīrīšanu un novadīšanu virszemes ūdens objektos.

Siltumapgāde

Siltumapgādes pakalpojumus Cesvaines novadā sniedz SIA “Cesvaines siltums”. Lielākais plānotais projekts ir jaunas katlu mājas būvniecība Cesvainē.

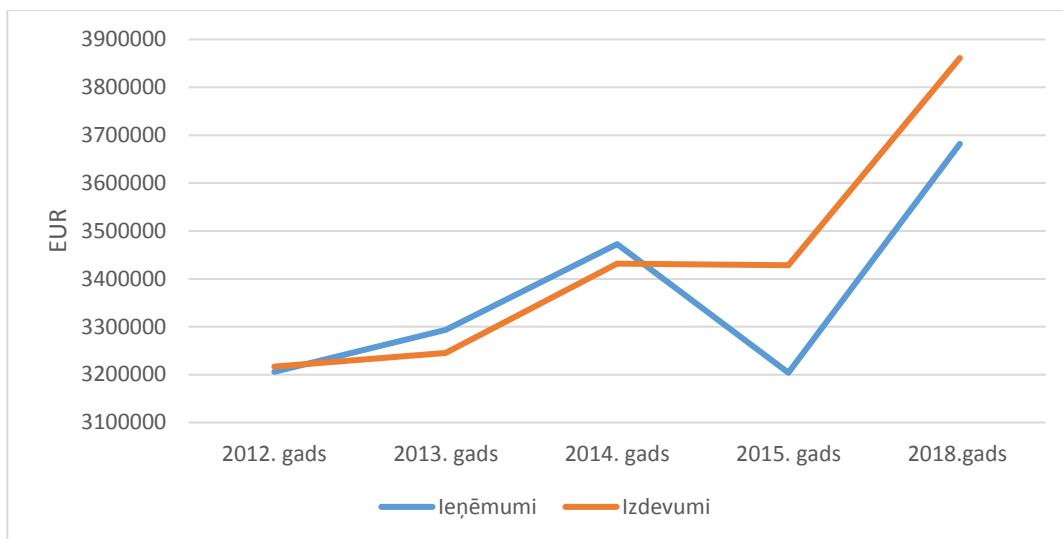
Labiekārtojums

Cesvaines novada domes labiekārtošanas nodaļa visa gada garumā rūpējas par to, lai gan novada iedzīvotājiem, gan tūristiem būtu patīkami uzturēties novadā. Labiekārtošanas nodaļas pārraudzībā ir arī novada kapsētu uzturēšana.

2015. gada vasarā bērnu rotaļu laukums tika papildināts ar groza šūpolēm un soliņiem. Tika labiekārtota peldētava. Īstenots projekts „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās”. Katru mēnesi, labiekārtošanas nodaļā un pašvaldībai pakļautajās iestādēs kopā, tika nodarbināti 8 bezdarbnieki. Skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumā piedalījās vairāk kā 15 jaunieši.

2.4. Pašvaldības pārvalde

No 2012. gada līdz 2018. gadam budžeta izdevumi palielinājās un bija lielāki, nekā ieņēmumi. 2018. gadā ir redzamas būtiskas izmaiņas novada ieņēmumos un izdevumos, kas saistītas ar ES fondu projektu aktivitāti.

2.4.1. attēls. Cesvaines novada ieņēmumi un izdevumi 2012. – 2018. g., EUR.
(Avots: Valsts kase)

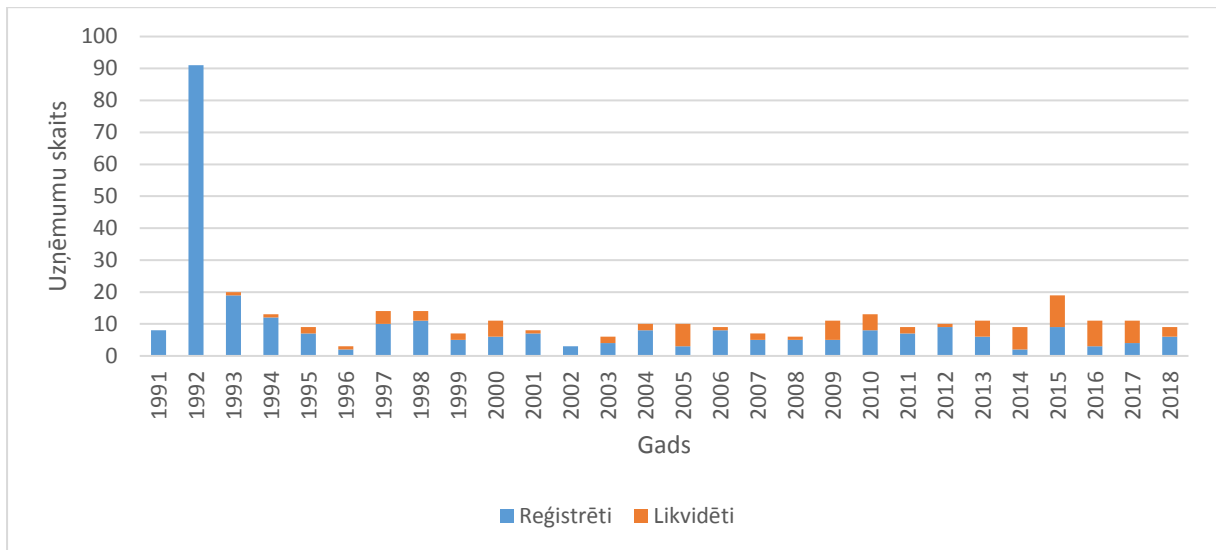
Analizējot pamatbudžeta izdevumu struktūru, redzams, ka lielāko Cesvaines novada izdevumu daļu veido izdevumi atpūtai, kultūrai un reliģijai, to ļoti būtiski ietekmē ES fondu piesaiste, kā rezultātā Cesvaines novadā tiek realizēti vairāki projekti.

2.4.1. tabula. Cesvaines novada pamatbudžeta izdevumi 2015. gadā

		2018. gads
Izpildvara, likumdošanas vara, finanšu un fiskālā darbība, ārietas – vispārējie valdības dienesti	Kopā (EUR)	255 740
Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	Kopā (EUR)	586 324
Atpūta, kultūra un reliģija	Kopā (EUR)	1 034 522
Izglītība	Kopā (EUR)	1 602 631
Sociālā aizsardzība	Kopā (EUR)	382 044
Kopējie izdevumi (EUR)		3 861 261

2.5. Uzņēmējdarbības vide

Pēc SIA „Lursoft” datiem sākot no 1991. līdz 2018. gadam Cesvaines novadā ir reģistrēti 271 uzņēmumi, likvidēti 93 uzņēmumi.

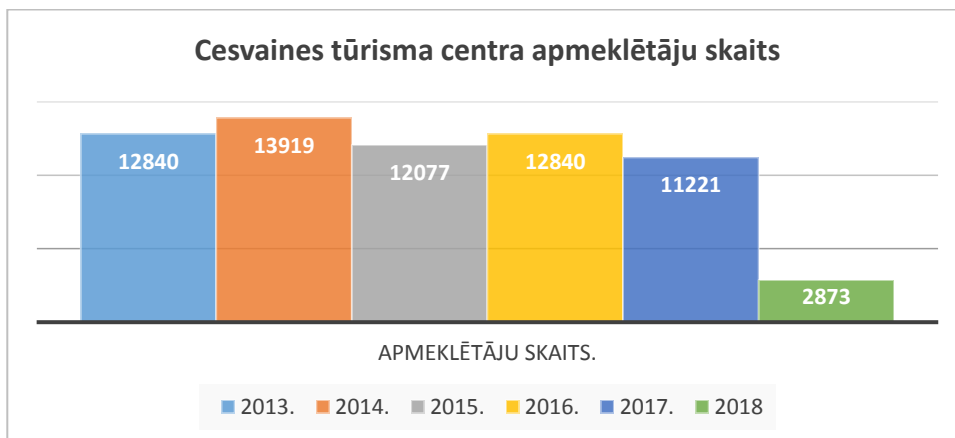

2.5.1. attēls. Cesvaines novadā reģistrēto uzņēmumu dinamika 1991. – 2018. g.
(Avots: Lursoft)

Tūrisms

Cesvaines novada centrālais tūrisma objekts ir Cesvaines pils, kas piesaista tūristus visa gada garumā. Cesvaines novadā iespējams apskatīt arī Cesvaines pils parku, Muižas kompleksu, Cesvaines luterāņu baznīcu, Mūra loka tiltu pār Kujas upi, Grašu muižu, Voļģu velnakmeni, Kārzdabas pareizticīgo baznīcu, A. Saulieša piemiņas istabu "Sauliešos", Kraukļu pamatskolu.

Cesvaines pils ir Latvijas valsts nacionālā kultūras vērtība. Pils un tās teritorija ir publiski pieejams objekts, tā ir apskatāma ekskursantiem. Statistika rāda 2017. gadā apmeklētāju skaits bija 11 221. Statistika par 2018. gadu rāda, ka sakarā ar Cesvaines galvenā tūrisma objekta – Cesvaines pils, atrašanos remontā kopš 2017. gada nogales, apmeklētāju skaits sarucis gandrīz četras reizes – līdz 2873. Tūristu plūsmu apgrūtinā arī centrālās ielas remontdarbi.

attēls. Cesvaines tūrisma centra apmeklētāju skaits 2013. – 2018. g. (Avots:TIC dati)

Sakarā ar pašvaldības aģentūras „Cesvaines Tūrisma centrs” likvidāciju 2018. gada 25. janvāra Cesvaines novada domes sēdē tiek pieņemts lēmums izveidot pašvaldības iestādi “Cesvaines Tūrisma centrs”.

Nozīmīgākie darbi un pasākumi 2018. gadā:

- Dalība Latvijas Piļu un muižu asociācijas rīkotajā akcijā „Apmeklēsim Baltijas pilis un muižas – svinēsim kopā!” (no 24. maija līdz 16. septembrim) ar 15 dienu piedāvājumu – ekskursijām pa vēsturisko muižas kompleksu. Akcijas programma pieskaņota lielākajiem vasaras pasākumiem, kā arī vietējo tūrisma uzņēmēju piedāvājumam. Akcijā piedalās 100 dalībnieku.
- Dalība Latvijas Piļu un muižu asociācijas rīkotajā „Muižnieku turnīrā” Gulbenē augusta mēnesī.
- Dalība Latvijas Piļu un muižu asociācijas rīkotajā ”Leģendu naktī” 27. oktobrī. Pasākuma plašā programma pulcē ap 300 apmeklētāju.
- Izstrādāts Cesvaines pilsmuižas ekskursijas maršruts.
- Sadarbībā ar Kultūras namu tiek organizēts mākslas plenērs „Cesvaine 2018” un atbalstīta novada svētku organizēšana jūlija mēnesī.
- Izstrādāti un kopā ar tūrisma uzņēmējiem izmēģināti 3 tūrisma maršruti – „Grašu-Kraukļu aplis”, „Gulbenes šosejas maršruts”, „Kārdzabas maršruts”.
- No 12. līdz 15. septembrim nodibinājuma “Madonas novada fonds” koordinētā projekta “Strūves maršrutu tīkls” ietvaros apmeklēti Strūves ģeodēziskā loka punkti Somijā un Zviedrijā.
- Noorganizēts „Rudens velobrauciens Cesvaines un Biksēres pierobežā” sadarbībā ar vides gidu Bruno Podiņu.
- Izstrādāts un arī īstenots skolēnu ekskursiju piedāvājums – „Pilsmuižas ekskursija”, „Torņu spēles”, „Foto orientēšanās”, „Pils atpazīšana”.
- 29. septembrī SIA „DigitalZoo” organizēto autofotoorientēšanās sacensību laikā Cesvainē ir noorganizēti vairāki kontrolpunkti, tai skaitā „Labo darbu punkts” Cesvaines vidusskolā un punkti 3 tūrisma uzņēmumos.
- Sadarbībā ar fon Kālenu ģimeni un Labiekārtošanas nodaļu sakopti fon Kālenu dzimtas kapi Grašos un uzstādīts informatīvs stends.
- Sadarbībā ar Madonas novada fondu, Madonas un Ērgļu pašvaldībām tiek strādāts pie Strūves maršrutu tīkla projekta.
- Sadarbībā ar Gulbenes un Madonas pašvaldībām tiek strādāts pie kopīga pasākuma – Tūrisma rallijs P 37. Madona-Cesvaine-Gulbene, izveides.

2.6. Izglītība

Pirmskola

Cesvaines novadā ir pirmskolas izglītības iestāde -Cesvaines pirmskola “Brīnumzeme”. Iestādē darbojas 5 grupas bērniem vecumā no 1,5 - 7 gadiem. Licencētas 3 speciālās izglītības programmas (izglītojamiem ar valodas traucējumiem, izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem, izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem).2017./2018. m.g. pirmskolu apmeklēja 100 bērni. Audzēkņu skaits ir stabils 4 gadus, jo pirmskolu apmeklē bērni arī no kaimiņu novadiem un Grašu Bērnu ciemata bērni.

Vispārējā izglītība

Kopš 2017. gada Cesvaines novadā darbojas viena vispārējās izglītības iestādes – Cesvaines vidusskola

Cesvaines vidusskola realizē pamatizglītības pedagoģiskās korekcijas programmu; pamatizglītības programmu; speciālās pamatizglītības programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem; speciālās pamatizglītības programmu izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem; vispārējās vidējās izglītības matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziena izglītības programmu; vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena izglītības programmu; vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena programmu.

- 2017./2018. m.g. Cesvaines vidusskolu apmeklēja 303 skolēni. Skolā strādā 37 skolotāji ar atbilstošu augstāko pedagoģisko izglītību, 13 skolas skolotājiem ir maģistra grāds. Pedagogu tālākizglītība plānota sistemātiski.

Cesvaines vidusskolas īstenotās iniciatīvas 2017. gadā:

- Darba grupa strādāja pie Cesvaines vidusskolas sporta zāles būvniecības projekta.
- Sadarbībā ar Lauku atbalsta dienestu Cesvaines vidusskola piedalījās projektos „Skolas auglis” un „Skolas piens”, kuri deva iespēju sākumskolas un pamatskolas skolēniem skolā saņemt dārzeņus un pienu bez maksas.
- Sadarbībā ar sponsoriem caurmērā 20 bērniem katru mēnesi tiek nodrošinātas brīvpusdienas. Cesvaines novada dome piešķir brīvpusdienas 18 bērniem no trūcīgām ģimenēm un 26 daudz bērnu ģimeņu bērniem piešķir 50% līdzfinansējumu.
- Pie skolas ieejas tika demontēts pandusa bojātais segums, izlīdzināta betona virsma un ieklātas mākslīgā seguma plāksnes.
- Skolas vestibulā klasē tika veikts kosmētiskais remonts.
- Bojātie skolēnu soli tiek restaurēti, iefrēzējot jaunu dekoratīvo maliņu.
- Divos mācību kabinetos tika uzstādīta interaktīvā sistēma.
- Visas klases ir bijušas ekskursijās
- Erudītu konkurss 5.-12.klasei.
- Eiropas Savienības ERASMUS+ programmas stratēģisko partnerību skolu sektorā projekts “Like?Share!” tiek veiksmīgi realizēts.
- Skolā turpinājām projekta “Esi līderis!” profesionālās pilnveides izglītības programmas „Uzņēmējdarbības pamati” norisi sadarbībā ar SIA “Latvijas Uzņēmējdarbības un menedžmenta akadēmija”. Papildus vispārīzglītojošajai programmai vidusskolēni apguva šādas mācību programmas: Lietišķā etiķete, Mārketinga, Lietvedība, Menedžments, Likumdošana, Grāmatvedība, Uzņēmējdarbība.
- Tiek īstenots projekts "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu" 8.3.1.1. pasākuma "Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana" Nr. 8.3.1.1./16/I/002 "Kompetenču pieejā mācību saturā".
- Tiek īstenots Eiropas Sociālā fonda projekts Nr.8.3.5.0/16/I/001 "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs".
- Tiek īstenots Eiropas Sociālā fonda projekts "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai" (projekts Nr. 8.3.2.2/16/I/001).

- Sākumskola pārcelta uz lielo skolu.
- Vidusskolas ēdināšanas nodaļa tika reorganizēta, panākot tās darbību efektīvāku, nopērkot jaunas iekārtas, darba rīkus un termosus, kā arī optimizējot nepieciešamo finansējumu.

Cesvaines Mūzikas un mākslas skola

Skolā strādāja 11 pedagogi, tai skaitā direktore un direktores vietniece.
Mūzikas programmās - 7,
Mākslas programmā - 4.
No tiem: 10 pedagogi ar Pedagoģijas maģistra grādu,
Visi pedagogi ar augstāko pedagoģisko izglītību.

2017./2018.mācību gadā Cesvaines Mūzikas un mākslas skolā mācījās 104 audzēkņi:

- Mūzikas programmās -38
Klavierspēle-15; Vijoļspēle-9; Klarnetes spēle-7; Flautas spēle-4 Saksofona spēle-2;
Kora klase-1.
Apliecību par profesionālās ievirzes izglītību saņēma 3 absolventi.
2-Vijoles spēle; 1- Saksofona spēle.

- Mākslas programmā- 44
Valsts finansējumā – 41
Pašvaldības finansējumā - 3
1.kl.-17; 1. 2.kl.-11; 3.kl.-7; 4.kl.-7; 5.kl.-6.
Apliecību par profesionālās ievirzes izglītību saņēma 6 absolventi.

Jaunatnes politika

Cesvaines novada domes Bērnu un jauniešu centrs izveidots 2013. gada 6. martā, atvērts 2013. gada 13. septembrī.

Bērnu un jauniešu centrs nodrošina lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas bērniem un jauniešiem, kā arī tiek sniegta informācija par bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējām Cesvaines novadā.

2017.gadā 1907 bērni (dienā vidēji 8), 2018.gadā 1723 apmeklējumi (vidēji 7 dienā). 2015. gadā Bērnu un jauniešu centrs apmeklēts 2045 reizes, vidēji dienā apmeklējuši 14 bērni. Salīdzinot ar 2015. gada rādītājiem, apmeklētāju skaits ir 2017. un 2018. gadā ir samazinājies.

2.7. Sociālā drošība un veselības aprūpe

Cesvaines novadā darbojas Cesvaines Sociālais dienests, kura pārziņā ir struktūrvienība – Sociālās aprūpes nodaļa, kurā vidēji uzturas 20 pensionāri, kurus aprūpē 13 darbinieki.

Cesvaines novada bāriņtiesā strādā 4 darbinieki, kas pilda normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus bērnu tiesību aizsardzības jomā un izdarot apliecinājumus.

Cesvaines Sociālā dienestā strādā 4 darbinieki - dienesta vadītāja, sociālās palīdzības organizatore, sociālā darbiniece ar ģimenēm ar bērniem un psiholoģe. Trūcīgo iedzīvotāju skaits ar katru gadu sarūk.

Novadā darbojas 2 ģimenes ārstu prakses, viena sieviešu veselības aprūpes ārste, viena zobārstniecības iestāde, kurā zobārstniecības pakalpojumus sniedz 3 stomatoloģes un 1 higiēnists.

2.8. Kultūra, sports un aktīvā atpūta

Cesvaines novadā darbojas Kultūras nams, Cesvaines bibliotēka, Kraukļu bibliotēka.

Kultūras namu vada tā direktore, kuras pakļautībā strādā 17 darbinieki, 2 kurinātāji, 2 apkopējas, skaņu operators, sporta pasākumu organizators, 2 studiju vadītāji un 9 māksliniecisko kolektīvu vadītāji.

Kultūras namā darbojas 9 amatieru mākslas kolektīvi – jauktais koris „Cesvaine”, senioru koris „Virši”, pirmsskolas bērnu deju kolektīvs, dāmu deju grupa „Kamenes”, folkloras kopa „Krauklēnieši”, Cesvaines Tautas teātris, Cesvaines pūtēju orķestris, TDA „Cesvaine”, bērnu vokālais ansamblis „Domiņa”. 2 studijas- mākslas studija un radošā rokdarbu studija. Ir sporta pasākumi.. Kopā amatiermākslas kolektīvos un radošajās studijās darbojas vairāk nekā 260 dalībnieki.

Kultūras nama rīkotos pasākumus apmeklējuši 8 500 cilvēku.

Salīdzinot ar 2016. gadu ir paplašinājies gan kolektīvos esošo dalībnieku skaits, gan arī kultūras pasākumu apmeklētāju skaits, jo 2016. gadā amatiermākslas kolektīvos darbojas vairāk nekā 220 dalībnieki. Kultūras nama rīkotos pasākumus apmeklējuši 7 500 cilvēku.

Cesvainē darbojas sporta halle, novusa klubs, futbola komanda. Cesvainē atrodas skaistumkopšanas centrs “Mora”, kurā iespējams apmeklēt dažādas nodarbības baseinā.

3. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀŠU SASNIEGŠANAS RADĪTĀJU IZVĒRTĒJUMS

Ilgtermiņa vīzija

Pirmais formulējums - *Cesvaines novadu atpazīstam kā profesionāli organizētu, viesmīlīgu un skaistu tūrisma pilsētu ar šeit raksturīgiem ražošanas uzņēmumiem, izkoptu un papildinošu tīklu lauku teritorijā, saglabātu kultūras mantojumu un attīstītu amatniecību un lauksaimniecību.*

Otrais formulējums - *Vieta, kur ir mājas un darbs. Atgriezies Cesvainē nekad nevar būt par tālu.*

Lai sasniegtu ilgtermiņa vīziju, attīstības programmā ir nodefinētas 6 vidēja termiņa prioritātes (VP), kuras paredzēts īstenot 6 rīcības virzienos (RV). Katra rīcības virziena īstenošanai definēti 20 konkrēti uzdevumi (U).

Lai novērtētu vidēja termiņa prioritāšu rezultātu sasniegšanu, katram rīcības virzienam ir izdalīti vairāki rādītāji.

Zemāk esošajā tabulā parādīts, kādus rādītājus ir plānots sasniegt 2018. gadā.

3.1. tabula. Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti vidēja termiņa prioritāšu novērtēšanai

Nr.	Rādītājs	Rādītāja vērtības bāzes gads	Rādītāja vērtība bāzes gadā	Prognozētā rādītāja vērtība 2018. gadā	Rādītāja vērtība 2015. gadā	Datu avots
RV 1.1. Uzņēmējdarbības aktivizēšana, tai skaitā tūrisma veicināšana						
1.	Pils izmantošanas stratēģija; līgumi ar privātiem investoriem	2012	0	Vismaz 3	1	Pašvaldības dati
2.	Amatniecības, mājražošanas uzņēmumu skaits	2012	Nav datu	Augs vismaz 1,5 reizes	8	Pašvaldības dati, PVD
3.	Tūrisma pakalpojuma sniedzēju skaits	2012	9	Augs; vismaz 15	22	Pašvaldības dati, TIC
4.	Lauksaimniecības produktu pārstrāde un pārtikas ražošanas uzņēmumu skaits	2012	2	Augs; vismaz 4	8	Pašvaldības dati, PVD
5.	Bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas uzņēmumu skaits	2012	4	Augs; vismaz 15	14	Pašvaldības dati, LDC
RV 2.1. Tehnisko infrastruktūru un komunālās saimniecības sakārtošana un attīstība						
6.	Velosipēdu infrastruktūras izveide pilsētā (km)	2011	0	Vismaz 15 km marķētu ceļu, vismaz 2 km atsevišķu ceļu	0	Pašvaldības dati
7.	Centralizētās kanalizācijas sistēmas patērētāju skaits	2011	445	Nesamazināsies; 445	1221	Cesvaines komunālie pakalpojumi

8.	Centralizētā apkures sistēmas patērētāju skaits	2011	288	Nesamazināsies; 288	299	Cēsaines siltums
9.	Centralizētās ūdensapgādes patērētāju skaits	2011	573	Nesamazināsies; 573	1382	Cēsaines komunālie pakalpojumi
10.	Ceļu segums uz pašvaldības ceļiem un ielām:	2011				Pašvaldības dati
	asfaltētās		14,58	Pieaug	15,07	
	grantētās		182,61	Samazināsies	172,7	
	bez seguma		3,76	Samazināsies	3,76	
RV 3.1. Izglītības un kultūras iestāžu attīstība						
11.	Novada izglītības un kultūras iestādes ir izremontētas un tehniskā kārtībā	2011	4	Vismaz 4	5	Pašvaldības dati
12.	Izglītojamo skaits	2011./2012. m.g.	553	Nesamazināsies	303 (2017./2018. m.g.)	Pašvaldības dati
RV 4.1 Novada kultūrvēsturisko un dabas resursu saglabāšana un kultūrvides attīstība						
13.	Informācijas stendu skaits pie kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem	2012	4	Pie katra pieminekļa	9	TIC
14.	Tūrisma maršrutu izveide	2012	9	Augs; vismaz 20	8	TIC
15.	Tūrisma gidu skaits	2012	7	Augs; vismaz 15	1(3)	TIC
RV 5.1. Sociālās, veselības un sporta infrastruktūras sakārtošana						
16.	Ārstniecības iestāžu skaits	2011	5	Nesamazināsies; 5	4	Pašvaldības dati, Veselības inspekcija
17.	Sociālo darbinieku skaits	2011	4	Pieaug; vismaz 6	2	Pašvaldības dati
RV 6.1. Pārvaldības efektivitātes uzlabošana						
18.	Iedzīvotāju skaits	2011	3 107	Nesamazināsies	2 601	Pašvaldības dati, CSP
19.	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits	2011	81	Pieaug; 90	206	Pašvaldības dati
20.	Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits	2010	176	Pieaug	208	Pašvaldības dati, CSP
21.	Teritorijas attīstības indekss	2010	-0,188	-0,1	-0,552	VRAA
22.	Noslēgto sadarbības līgumu skaits ar citām pašvaldībām	2011	5	Pieaug	8	Pašvaldības dati
24.	Bezdarba līmenis	2011	265	Samazināsies; maks. 150	176	Pašvaldības dati, NVA
25.	Trūcīgo personu skaits	2011	526	Samazināsies; maks. 300	250	Pašvaldības dati

Apzīmējumi: *sarkana krāsa* - tendence pasliktinās; *zaļa krāsa* - tendence uzlabojas; *melna krāsa* - rādītājs palicis nemainīgs.

4. INVESTĪCIJU PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS

2018. gada 31. janvārī apstiprināts aktualizētais Cesvaines novada Attīstības programmas 2012. - 2018. gadam Rīcības un Investīciju plāns. Investīciju plānā iekļauti 122 projekti (no tiem 31 ir jauna projektu ideja). No šiem projektiem pilnībā īstenoti 22 projekti, 15projekti uzsākti, 15 projekti realizējas patstāvīgi.

4.1.tabula. Investīciju plāna īstenošanas progress

Prioritāte/ Stratēģiskais mērķis	Projektu skaits 2018. g.	Realizētais projektu skaits līdz 2018. g.	Uzsāktie projekti līdz 2018. g.	Pastāvīgi realizējamie projekti	Nav realizēti līdz 2018. g.	Plānots realizēt pēc 2018. g.
P1: Daudzveidīga un mūsdienīga ekonomika	54	7	6	6	37	11
RV1.1. Uzņēmējdarbības aktivizēšana, tai skaitā tūrisma veicināšana	5	0	0	3	2	0
RV2.1. Tehnisko infrastruktūru un komunālās saimniecības sakārtošana un attīstība	45	7	6	3	35	11
P2: Sociāli atbildīga un izglītota sabiedrība	45	11	8	4	24	15
RV3.1. Izglītības un kultūras iestāžu attīstība	25	7	3	2	13	2
RV4.1. Novada kultūrvēsturisko un dabas resursu saglabāšana	20	4	5	2	11	13
P3: Ilgtspējīga vide un teritorija	23	4	1	5	16	16
RV5.1. Sociālās, veselības un sporta infrastruktūras sakārtošana	14	1	1	4	8	1
RV6.1. Pārvaldības efektivitātes uzlabošana	9	3	0	1	5	0
KOPĀ:	122	22	15	15	77	42

4.2.tabula. Realizētie Investīciju plāna projekti līdz 2018. gada nogalei

Pasākumi, aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi un avoti	Rezultatīvie rādītāji
P1: Daudzveidīga un mūsdienīga ekonomika				
RV2.1. Tehnisko infrastruktūru un komunālās saimniecības sakārtošana un attīstība				
Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un paplašināšana Cesvainē	Izpildedirektors, SIA „Cesvaines komunālie pakalpojumi”	2012	729 930 EUR; ESF, ERAF, pašvaldība	Rekonstruēta un paplašināšana ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas Cesvainē
Siltumtrases izbūve uz A.Saulieša ielu		2015	72 000,00	Izstrādāts projekts un izbūvēta siltumtrase
Būvuzrauga pakalpojumi ūdensapgādes un	Izpildedirektors, SIA „Cesvaines	2012	15 650 EUR;	Noslēgts līgums par pakalpojumu

kanalizācijas sistēmas rekonstrukcijas un paplašināšanas līgumam Cesvainē	komunālie pakalpojumi”		ESF, ERAF, pašvaldība	
Mobilā vakuumsūkņa iekārtas iegāde	Izpilddirektors, SIA „Cesvaines komunālie pakalpojumi”	2012	45 530 EUR; ESF, ERAF, pašvaldība	Iegādāts sūknis
P2: Sociāli atbildīga un izglītota sabiedrība RV3.1. Izglītības un kultūras iestāžu attīstība				
Cesvaines internātpamatskolas informatizācija	Skolas direktors, Izpilddirektors	2012	16 360 EUR; ESF, pašvaldība	Iegādāts aprīkojums
A.Saulieša ielas pieturvietas izbūve	izpilddirektors	2015	25 000,00	Izveidota pieturvieta
Rotaļu laukuma ierīkošana Cesvainē	Izpilddirektors, labiekārtošanas nodaļa	2015-2016	35 570,00	Ierīkots rotaļu laukums, sakārtota vide
Pirmsskola: iekšējo siltumtīklu nomainīšana	Skolas direktors, Izpilddirektors	2014 - 2015	142 280 EUR; ESF	Nomainīts siltumtīkls, uzlabota dzīves vide
Celtnieku iela 1 – Cesvaines pirmsskolas izglītības iestāde: - zibensnovedēja uzstādīšana visām ēkām	Skolas direktors, izpilddirektors	2013	5 690 EUR; ESF, ERAF, pašvaldība	Sakārtota vide, kvalitatīvas izglītības iespējas
Jauniešu centra izveide	izpilddirektors	2016	241 880,00 ESF,	Sakārtota vide un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, tūristu piesaiste
Cesvaines internātpamatskolas informatizācija	Skolas direktors, izpilddirektors	2015	16 360,00 ESF	Iegādātā aprīkojuma komplektācija
P2: Sociāli atbildīga un izglītota sabiedrība RV4.1. Novada kultūrvēsturisko un dabas resursu saglabāšana				
Apkures sistēmas maiņa Cesvaines bibliotēkas ēkā no vietējās uz centralizēto	Bibliotēkas vadītājs, izpilddirektors	2013 - 2014	14 000 EUR; ESF, ERAF, pašvaldība	Sakārtota vide, kvalitatīvas darba telpas
Tautastērpi Cesvaines kultūras nama amatierkollektīviem	Kultūras nams,	2017	28 500,00, LEADER	Iegādāti tautastērpi, uzlabota pasākumu kvalitāte
Cesvaines vidusskolas sporta zāles būvniecība	Izpilddirektors, skolas direktors	2017	692 031,15, pašvaldība	Uzbūvēta Cesvaines vidusskolas sporta zāle, kvalitatīvas sporta stundas Cesvaines vidusskolas skolēniem, aktīvo sportotāju skaita palielināšanās, vairāk organizētu sporta pasākumu un sacensību
Izstāžu zāles telpas remonts Cesvaines bibliotēkā	Bibliotēkas vadītājs, izpilddirektors	2013 - 2014	28 450 EUR; ESF, ERAF, pašvaldība	Sakārtota vide, kvalitatīvas telpas, kvalitatīva pakalpojuma sniegšana
Kultūras nama materiāli tehniskais nodrošinājums	Izpilddirektors, kultūras nama direktore	2017	2 840,00 EUR, ESF; ERAF	Iegādātās tehnikas skaits, iedzīvotāju atsauksmes
Pils kamīnzāles koka paneļu/sienu restaurācija	Izpilddirektors, muzeja speciālists	2013 - 2014	7 000 EUR; ESF; EEZ; ERAF, pašvaldība	Sakārtota vide un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, tūristu piesaiste, apmeklētāju skaits
P3: Ilgtspējīga vide un teritorija RV5.1. Sociālās, veselības un sporta infrastruktūras sakārtošana				
Videonovērošanas kameru uzstādīšana Cesvaines pilsētā	Izpilddirektors	2013 - 2016	5 000 EUR; pašvaldība	Uzstādīto kameru skaits un atklāto pārkāpumu reģistrs
P3: Ilgtspējīga vide un teritorija RV6.1. Pārvaldības efektivitātes uzlabošana				
Attīstības un plānošanas speciālistu piesaiste	Izpilddirektors, projektu koordinatori	2012	5 690 EUR; ESF	Piesaistīts plānošanas speciālists
Vienota klientu apkalpošanas centra izveide un uzturēšana (KAC)	Izpilddirektors, VPVKAC darbiniece	2016	14 500,00	Iekārtotas KAC telpas, klientu skaits un apmierinātība ar pakalpojumu

Energoefektivitātes paaugstināšana Cesvaines pašvaldības administrācijas ēkā	Izpilddirektors, projektu koordinatori	2012	160 780 EUR; ESF, pašvaldība	Izstrādāts projekts un iegūts finansējums
--	--	------	------------------------------	---

SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI

Secinājumi

Apkopojot informāciju par Cesvaines novada Attīstības programmas 2012. – 2018. gadam īstenošanu 2017. un 2018.gadā, var izdarīt šādus secinājumus:

- 1) Turpinās iedzīvotāju skaita samazināšanās, lielākoties tā notiek iekšējās migrācijas rezultātā. Tā ir viena no novada lielākajām problēmām, jo iedzīvotāju skaita samazināšanās vecina dažādu nozaru lejupslīdi.
- 2) Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju palielinās, kas veicina ekonomiskās situācijas uzlabošanos. To veicina arī bezdarba līmeņa samazināšanās.
- 3) Kopto lauksaimniecības zemju hektāri palielinās, līdz ar to palielinās platības, kas var tikt izmantotas lauksaimniecībā. Lauksaimniecības sektora attīstība veicina novada kopējo uzņēmējdarbības vides attīstību.
- 4) Vislielākie resursi no novada pamatbudžeta tiek tērēti izglītībai, taču skolēnu skaits samazinās.
- 5) Novadā attīstās tūrisma nozare – pieaug tūrisma pakalpojumu sniedzēju skaits, novadu apmeklē arvien vairāk tūristu gan no Latvijas, gan ārvalstīm. Patstāvīgi norisinās dažādi projekti Cesvaines pilī.
- 6) Kultūras dzīve novadā attīstās ir uzlabojusies, sporta aktivitāšu kvalitāte.

Priekšlikumi

- Intensīvāk vajadzētu uzsākt un realizēt Investīciju plāna projektus, kas veicinātu novada attīstību pēc izvirzītajiem uzdevumiem.
- Rīcības plānam un Investīciju plānam ir jāsaskan ar domes budžeta pasākumiem, tā nodrošinot Attīstības programmā atbilstošu paredzēto pasākumu norisi.
- Lai atvieglotu un uzlabotu informācijas apkopošanu ikgadējo uzraudzības ziņojumu izstrādei, nepieciešams strādāt pie datu apkopošanas sistēmas uzlabošanas.
- Novadā būtu nepieciešams organizēt vairāk pasākumus sportam un aktīvajai atpūtai, lai veicinātu iedzīvotāju labklājību. Būtu nepieciešams pievērst uzmanību lielākajiem projektiem no Investīciju plāna, piemēram, sporta zāles būvniecība.

INFORMĀCIJAS AVOTI

- 1) Ceļu Satiksmes Drošības Direkcijas mājaslapa;
- 2) Centrālās statistikas pārvaldes datubāzes;
- 3) Cesvaines novada attīstības programma 2012. - 2018. gadam;
- 4) Cesvaines novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu;
- 5) Cesvaines novada pašvaldības iestādes;
- 6) Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Derīgo izrakteņu krājumu bilance par 2017. un 2018. gadu;
- 7) Lauksaimniecības datu centrs.
- 8) Lauku atbalsta dienests;
- 9) Lursoft;
- 10) Nodarbinātības valsts aģentūras statistika;
- 11) Pārtikas un veterinārā dienesta reģistrs;
- 12) Valsts kases mājaslapa;
- 13) Veselības inspekcijas mājaslapa.